

Metodologia badań społecznych - opis przedmiotu

Informacje ogólne	
Nazwa przedmiotu	Metodologia badań społecznych
Kod przedmiotu	14.0-WP-PEDD-MBS
Wydział	Wydział Nauk Społecznych
Kierunek	Pedagogika
Profil	ogólnoakademicki
Rodzaj studiów	drugiego stopnia z tyt. magistra
Semestr rozpoczęcia	semestr zimowy 2021/2022

Informacje o przedmiocie	
Semestr	1
Liczba punktów ECTS do zdobycia	4
Występuje w specjalnościach	Animacja kultury z profilem artystycznym- Teatr, Edukacja przedszkolna i wczesnoszkolna, Logopedia, Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i profilaktyka, Pomoc społeczna i socjoterapia, Resocjalizacja z terapią specjalistyczną
Typ przedmiotu	obowiązkowy
Język nauczania	polski
Sylabus opracował	dr Katarzyna Walentynowicz-Moryl

Formy zajęć					
Forma zajęć	Liczba godzin w semestrze (stacjonarne)	Liczba godzin w tygodniu (stacjonarne)	Liczba godzin w semestrze (niestacjonarne)	Liczba godzin w tygodniu (niestacjonarne)	Forma zaliczenia
Wykład	15	1	9	0,6	Egzamin
Laboratorium	15	1	9	0,6	Zaliczenie na ocenę

Cel przedmiotu

Zapoznanie studentów z funkcjami nauki, cechami praktyki badawczej, założeniami badań ilościowych i jakościowych, charakterystykami poszczególnych paradygmatów w naukach społecznych. Zaznajomienie studentów z podstawowymi pojęciami metodologicznymi, specyfiką badań społecznych. Opanowanie przez studentów umiejętności projektowania własnych badań naukowych, doboru adekwatnego do celu badań paradygmatu, umiejętności doboru adekwatnych narzędzi badawczych.

Wymagania wstępne

Podstawowa wiedza dotycząca metod i technik badań pedagogicznych.

Zakres tematyczny

Wykłady

Praktyka badawcza i praktyka pedagogiczna jako praktyki społeczna. Rodzaje wiedzy: wiedza potoczna a wiedza naukowa. Zdefiniowanie pojęcia nauka. Funkcje nauki. Współczesna klasyfikacja nauk. Wyodrębnienie się i specyfika nauk społecznych. Wyjaśnianie i rozumienie jako procedury naukowe. Pojęcie paradygmatu i teorii naukowej. Paradygmaty w pedagogice. Badania ilościowe i jakościowe. Etapy procesu badawczego. Wybrane metody badań pedagogicznych - sondaż diagnostyczny, monografia pedagogiczna, badania eksperymentalne, metoda indywidualnych przypadków, metoda socjometryczna. Etyczne aspekty badań społecznych.

Ćwiczenia

Etapy procesu badawczego w paradygmat badań ilościowych i jakościowych. Analiza propozycji tematów projektów badawczych w paradygmacie ilościowym jako zadań do zrealizowania przez uczestników zajęć. Przedstawienie wybranego problemu w świetle literatury. Operacjonalizacja pojęć teoretycznych. Formułowanie celów, problemów, zmiennych, hipotez i wskaźników. Prezentacja projektu badań ilościowych. Analiza przykładów projektów i wyników badań jakościowych. Problemy etyczne w badaniach społecznych.

Metody kształcenia

Wykłady – wykład prowadzony metodą podającą z elementami dyskusji z prezentacją slajdów i prezentacją multimedialną.

Ćwiczenia – dyskusja, praca w małych grupach, praca z materiałem źródłowym, metody oparte na działaniu praktycznym – przygotowanie projektu badawczego, prezentacja założeń teoretycznych do podjętej problematyki.

Efekty uczenia się i metody weryfikacji osiągania efektów uczenia się

Opis efektu	Symbole efektów	Metody weryfikacji	Forma zajęć
Jest świadomy istnienia etycznego wymiaru badań naukowych, zna podstawowe założenia etyczne przy uprawianiu nauki, a w szczególności nauk społecznych; potrafi dostrzec problemy i dylematy moralne, jakie mogą pojawić się przy prowadzeniu badań; potrafi uzasadnić swoje postępowanie w analizowanych przypadkach i zadbać o zgodną z nimi realizację badań własnych	K_K04	- dyskusja - test egzaminacyjny z progami punktowymi	

Opis efektu	Symbole efektów	Metody weryfikacji	Forma zajęć
Potrafi opisać strukturę procesu badawczego, wyróżniając i charakteryzując poszczególne jego etapy; potrafi sformułować problemy badawcze, wytypować zmienne i wskaźniki, dobrać stosownie do podejmowanej problematyki odpowiednie metody i techniki badań, skonstruować wybrane narzędzia badawcze, a także dokonać analizy ilościowej oraz opisu jakościowego uzyskanych wyników badań; potrafi wybrać najbardziej adekwatną do podjętego celu badań perspektywę teoretyczną i metodologiczną; potrafi scharakteryzować konsekwencje metodologicznych wyborów dokonywanych przez różnych badaczy i siebie	• K_U06	- przygotowanie projektu - ocena prowadzącego ćwiczenia po prezentacji projektu badawczego grupie i po dyskusji o nim	
Student umie wskazać i scharakteryzować cechy dystynktywne praktyki badawczej (naukowej) w odróżnieniu od innych rodzajów praktyki społecznej; potrafi nazwać i scharakteryzować podstawowe funkcje nauki; potrafi zaprezentować współczesną klasyfikację nauk i miejsce pedagogiki wśród nich; potrafi opisać założenia metodologiczne różnych nauk, w tym nauk społecznych (pedagogiki)	• K_W01	test egzaminacyjny z progami punktowymi	• Wykład
Potrafi nazwać i scharakteryzować główne orientacje badawcze nauk społecznych i humanistycznych, w tym pedagogiki i odpowiadające im metody badań; potrafi objaśnić pojęcie paradygmatu i teorii naukowej; potrafi rozpoznać podstawowe cechy paradygmatów obecnych we współczesnej pedagogice i podać kryteria ich doboru do badań; potrafi wskazać powody występowania różnych paradygmatów prowadzenia badań w pedagogice. Dostrzega i wskazuje różnice między ilościowym a jakościowym podejściem do badań	• K_W03	- przygotowanie projektu - test egzaminacyjny z progami punktowymi - ocena prowadzącego ćwiczenia po prezentacji projektu badawczego grupie i po dyskusji o nim	

Warunki zaliczenia

Wykłady

Warunkiem zaliczenia wykładów jest uzyskanie minimum 55% punktów możliwych do uzyskania na końcowym egzaminie z całości nauczanych treści. Istnieje możliwość zwolnienia z egzaminu osób szczególnie zaangażowanych w realizację zadań w ramach ćwiczeń na wniosek prowadzącego ćwiczenia.

Ćwiczenia

Warunkiem zaliczenia ćwiczeń jest uzyskanie minimum 55% punktów z możliwych do uzyskania. Punkty za ćwiczenia można uzyskać: za wykonanie zadań na ćwiczeniach związanych z realizacją projektu, za projekt metodologiczny.

Ocena końcowa

Ocena końcowa z przedmiotu Metodologia badań społecznych ustalana jest na podstawie sumy punktów uzyskanych na ćwiczeniach (50%) i egzaminie (50%). Warunkiem zaliczenia przedmiotu jest zaliczenie ćwiczeń i wykładów. Ocena końcowa wyznaczana jest następująco: od 55% dostateczny, od 65% dostateczny plus, od 75% dobry, od 85% dobry plus, od 95% bardzo dobry.

Literatura podstawowa

1. Babbie E., *Badania społeczne w praktyce*, Warszawa 2003.
2. Babbie E., *Podstawy badań społecznych*, Warszawa 2008.
3. Flick U., *Projektowanie badania jakościowego*, Warszawa 2010.
4. Frankfort-Nachmias C., Nachmias D., *Metody badawcze w naukach społecznych*, Poznań 2001.
5. Hajduk E., *Hipoteza w badaniach pedagogicznych*, Zielona Góra 1993, 1994, 1996.
6. Hajduk E., *Hipoteza w badaniach społecznych*, Zielona Góra 2006.
7. Łobocki M., *Metody i techniki badań pedagogicznych*, Kraków 2009.
8. Nowak S., *Metodologia badań społecznych*, Warszawa 1985.
9. Palka S., *Metodologia, badania, praktyka pedagogiczna*, Gdańsk 2006.
10. Pilch T., Bauman T., *Zasady badań pedagogicznych*, Warszawa 2010.
11. Rubacha K., *Metodologia badań nad edukacją*, Warszawa 2008.
12. Silverman D., *Interpretacja danych jakościowych*, Warszawa 2008.
13. Silverman D., *Prowadzenie badań jakościowych*, Warszawa 2008.
14. Sztumski J., *Wstęp do metod i technik badań społecznych*, Katowice 1995.

Literatura uzupełniająca

1. Amsterdamski S., *Miedzy historią a metodą: spory o racjonalność nauki*, Warszawa 1983.
2. Brzeziński J., *Metodologia badań psychologicznych*, Warszawa 2002.
3. Chalmers A., *Czym jest to, co zwiemy nauką? Rozważania o naturze, statusie i metodach nauki: wprowadzenie do współczesnej filozofii nauki*, Wrocław 1997.
4. Denzin N.K., Lincoln Y.S., *Metody badań jakościowych*, T. I-II, Warszawa 2009.
5. Grobler A., *Metodologia nauk*, Kraków 2006.
6. Kmita J., *O kulturze symbolicznej*, Warszawa 1983.
7. Kuhn T.S., *Struktura rewolucji naukowych*, Warszawa 1968.
8. Lutyńska K., Wywiad kwestionariuszowy: przygotowanie i sprawdzenie narzędzia badawczego, Ossolineum 1984.
9. Mayntz R., Holm K., Hübner P., *Wprowadzenie do metod socjologii empirycznej*, Warszawa 1985.
10. *Metodologia pedagogiki zorientowanej humanistycznie*, red. D. Kubinowski, M. Nowak, Kraków 2006.
11. Ossowski S., *O osobliwościach nauk społecznych*, Warszawa 2001.

12. Paprzycka E., *Kobiety żyjące w pojedynkę*, Toruń 2008.
13. Shaughnessy J., Zechmeister E.B., Zechmeister J.S., *Metody badawcze w psychologii*, Gdańsk 2002.
14. Stefanowska M., *Odbiorcy kultury – deklaracje i rzeczywistość*, Warszawa 1988.
15. Sułek A., *Metody analizy socjologicznej: wybór tekstów*, Warszawa 1986.
16. Sułek A., *Ogród metodologii socjologicznej*, Warszawa 2002.
17. Wójcicki R., *Teorie w nauce*, cz. 1, Warszawa 1991.

Uwagi

Zmodyfikowane przez dr Katarzyna Walentynowicz-Moryl (ostatnia modyfikacja: 09-04-2021 07:58)

Wygenerowano automatycznie z systemu SyllabUZ